

Δ Ε Λ Τ Ι Ο   Τ Υ Π Ο Υ

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ: 2012

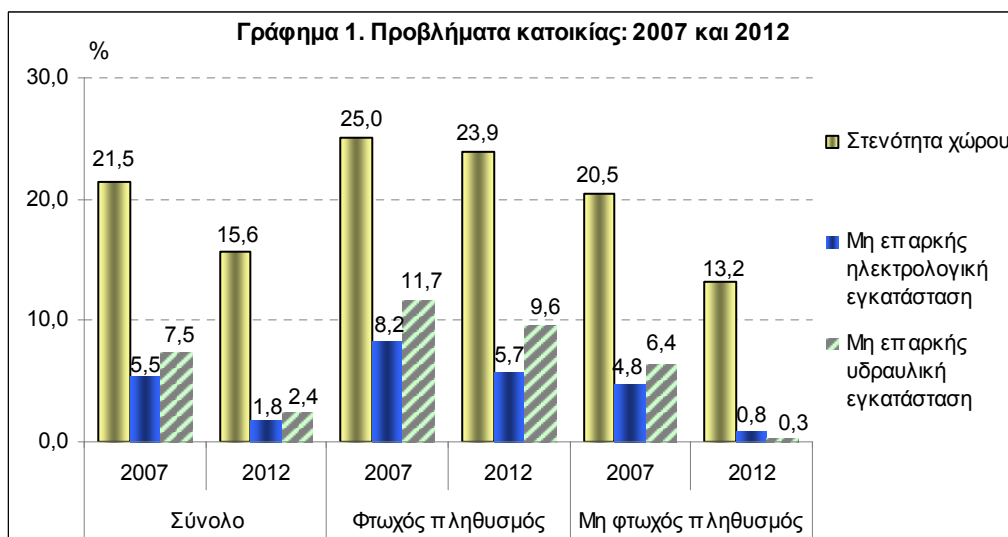
Συνθήκες στέγασης

Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνονται στοιχεία για τις συνθήκες στέγασης των νοικοκυριών. Τα στοιχεία αυτά προέρχονται από ειδικά διαμορφωμένο για το σκοπό αυτό ερωτηματολόγιο, το οποίο εντάχθηκε στη δειγματοληπτική Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2012 (Statistics on Income and Living Conditions), με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2011.

Όλες οι ερωτήσεις απαντήθηκαν από τον υπεύθυνο του νοικοκυριού.

Βασικές διαπιστώσεις

- 15,6% του συνολικού πληθυσμού το 2012 αντιμετώπιζε στενότητα χώρου στην κατοικία του, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού⁽¹⁾ και του μη φτωχού⁽²⁾ πληθυσμού ήταν 23,9% και 13,2%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 21,5%, 25,0% και 20,5%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 1).

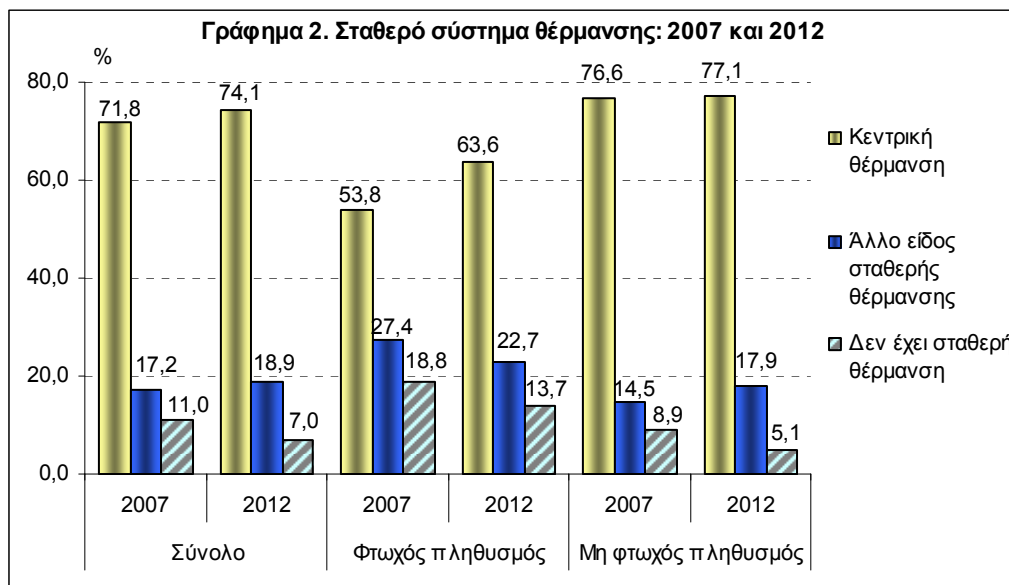

Πληροφορίες:
Δ/ση Στατιστικών
Πληθυσμού και
Αγοράς Εργασίας
Τμήμα Ειδικών
Ερευνών
Νοικοκυριών
Γ. Ντούρος:
τηλ.: 213 135 2174,
fax: 213 135 2906
e-mail:
geodouro@statistics.gr

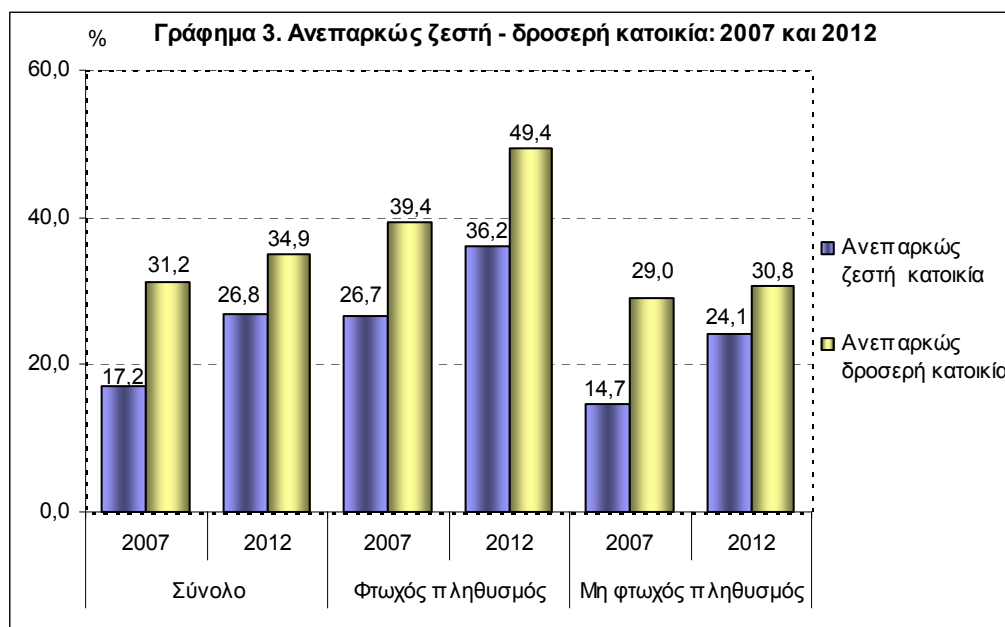
⁽¹⁾ **Φτωχός πληθυσμός:** ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μικρότερο ή ίσο από το κατώφλι της φτώχειας.

⁽²⁾ **Μη φτωχός πληθυσμός:** ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μεγαλύτερο από το κατώφλι της φτώχειας.

- 1,8% του συνολικού πληθυσμού το 2012 διαβιούσε σε κατοικία με μη επαρκή ηλεκτρολογική εγκατάσταση, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 5,7% και 0,8%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 5,5%, 8,2% και 4,8%, αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 2).
- 2,4% του συνολικού πληθυσμού το 2012 διαβιούσε σε κατοικία με μη επαρκή υδραυλική εγκατάσταση, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 9,6% και 0,3%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 7,5%, 11,7% και 6,4% αντίστοιχα (Γράφημα 1, Πίνακας 2).

- 74,1% του συνολικού πληθυσμού το 2012 διέθετε κεντρική θέρμανση στην κατοικία του, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 63,6% και 77,1%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 71,8%, 53,8% και 76,6%, αντίστοιχα (Γράφημα 2, Πίνακας 3).

- 26,8% του συνολικού πληθυσμού το 2012 διαβιούσε σε κατοικία που ήταν ανεπαρκώς ζεστή κατά τη διάρκεια του χειμώνα, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 36,2% και 24,1% . Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 17,2%, 26,7% και 14,7%, αντίστοιχα (Γράφημα 3, Πίνακας 4).
- 34,9% του συνολικού πληθυσμού το 2012 διαβιούσε σε κατοικία που δεν ήταν επαρκώς δροσερή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 49,4% και 30,8%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 31,2%, 39,4% και 29,0%, αντίστοιχα (Γράφημα 3, Πίνακας 5).
- 14,5% του συνολικού πληθυσμού το 2012 δήλωνε πολύ ικανοποιημένο από την κατοικία του, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 9,2% και 16,0%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 18,2%, 11,8% και 19,9%, αντίστοιχα (Πίνακας 6).
- 3,8% των νοικοκυριών το 2012 δήλωνε μεγάλη δυσκολία πρόσβασης σε παντοπωλείο/ super market, 5,4% σε τράπεζα, 4,5% σε ταχυδρομείο, 4,8% σε μέσα μαζικής μεταφοράς, 4,4% σε υπηρεσίες υγείας και 1,8% σε σχολεία⁽³⁾. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 3,7%, 9,9%, 7,8%, 5,1%, 7,2% και 4,3%,⁽³⁾ αντίστοιχα (Πίνακας 7).
- 2,3% των νοικοκυριών το 2012 θα αναγκαζόταν να αλλάξει κατοικία, ενώ 11,5% προγραμματίζει να αλλάξει κατοικία εντός του επομένου εξαμήνου. Για το 2007 δεν υπήρχε ο αντίστοιχος διαχωρισμός μεταξύ των δύο κατηγοριών (Πίνακας 8).
- 19,5% του συνολικού πληθυσμού το 2012 άλλαξε κατοικία κατά την προηγούμενη πενταετία για λόγους που σχετίζονταν με την κατοικία, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά του φτωχού και του μη φτωχού πληθυσμού ήταν 30,2% και 16,2%. Τα ποσοστά για το 2007 ήταν 38,4%, 33,2% και 39,8%, αντίστοιχα, και αφορούσαν σε αλλαγή κατοικίας κατά την προηγούμενη διετία (Πίνακας 10).

Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλώ επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, σχετικά με την [Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών](#).

⁽³⁾ Από τα νοικοκυριά που χρησιμοποιούν την υπηρεσία (αφορά μόνο στα σχολεία).

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Στενότητα χώρου στην κατοικία: 2007 και 2012

%

Στενότητα χώρου	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Ναι	21,5	15,6	25,0	23,9	20,5	13,2
Όχι	78,5	84,4	75,0	76,1	79,5	86,8

Πίνακας 2. Επάρκεια σε ηλεκτρολογική και υδραυλική εγκατάσταση: 2007 και 2012

%

Είδος εγκατάστασης	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Κατοικία με μη επαρκή ηλεκτρολογική εγκατάσταση	5,5	1,8	8,2	5,7	4,8	0,8
Κατοικία με μη επαρκή υδραυλική εγκατάσταση	7,5	2,4	11,7	9,6	6,4	0,3

Πίνακας 3. Κατοικία με σταθερά συστήματα θέρμανσης: 2007 και 2012

%

Σύστημα θέρμανσης	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Κεντρική θέρμανση	71,8	74,1	53,8	63,6	76,6	77,1
Άλλο είδος σταθερής θέρμανσης	17,2	18,9	27,4	22,7	14,5	17,9
Δεν έχει σταθερή θέρμανση	11,0	7,0	18,8	13,7	8,9	5,1

Πίνακας 4. Κατοικία επαρκώς ζεστή κατά τη διάρκεια του χειμώνα: 2007 και 2012

%

Επαρκώς ζεστή κατοικία	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Ναι	82,8	73,2	73,3	63,8	85,3	75,9
Όχι	17,2	26,8	26,7	36,2	14,7	24,1

Πίνακας 5. Κατοικία επαρκώς δροσερή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού: 2007 και 2012

%

Επαρκώς δροσερή κατοικία	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Ναι	68,8	65,1	60,6	50,6	71,0	69,2
Όχι	31,2	34,9	39,4	49,4	29,0	30,8

Πίνακας 6. Ικανοποίηση για την κατοικία: 2007 και 2012

%

Ικανοποίηση για την κατοικία	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Πολύ δυσαρεστημένος/η	2,2	3,7	4,4	5,5	1,6	3,2
Αρκετά δυσαρεστημένος/η	10,7	12,8	14,3	20,9	9,8	10,6
Ικανοποιημένος/η	68,9	68,9	69,5	64,3	68,7	70,2
Πολύ ικανοποιημένος/η	18,2	14,5	11,8	9,2	19,9	16,0

Πίνακας 7. Πρόσβαση σε υπηρεσίες: 2007 και 2012

%

Πρόσβαση σε:		Βαθμός πρόσβασης									
		Πολύ δύσκολα		Αρκετά δύσκολα		Εύκολα		Πολύ εύκολα		Η συγκεκριμένη υπηρεσία δεν χρησιμοποιείται από το νοικοκυριό	
		2007	2012	2007	2012	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Παντοπωλείο/ super market	Σύνολο πληθυσμού	3,7	3,8	8,6	8,5	46,0	49,8	41,7	37,8	0,0	0,0
	Φτωχός πληθυσμός	7,1	5,1	11,1	9,2	45,4	49,1	36,4	36,6	0,0	0,0
	Μη φτωχός πληθυσμός	2,8	3,5	8,0	8,4	46,1	50,0	43,1	38,2	0,0	0,0
Τράπεζα	Σύνολο πληθυσμού	9,9	5,4	19,7	20,3	40,2	47,9	29,4	25,6	0,8	0,8
	Φτωχός πληθυσμός	15,9	8,0	26,3	23,6	32,4	43,3	23,1	23,6	2,3	1,5
	Μη φτωχός πληθυσμός	8,3	4,7	18,0	19,4	42,3	49,2	31,1	26,1	0,3	0,6
Ταχυδρομείο	Σύνολο πληθυσμού	7,8	4,5	18,3	20,0	44,7	49,4	27,7	23,1	1,5	2,9
	Φτωχός πληθυσμός	12,3	6,8	22,6	20,4	38,9	48,0	23,6	20,8	2,6	4,0
	Μη φτωχός πληθυσμός	6,7	3,9	17,2	19,9	46,1	49,8	28,8	23,8	1,2	2,6
Μέσα μαζικής μεταφοράς	Σύνολο πληθυσμού	5,1	4,8	13,0	12,5	40,7	47,6	35,8	27,5	5,4	7,5
	Φτωχός πληθυσμός	8,4	5,8	19,1	15,5	38,6	46,1	27,9	24,5	6,0	8,1
	Μη φτωχός πληθυσμός	4,2	4,5	11,4	11,7	41,3	48,1	37,8	28,4	5,3	7,4
Γιατρό (Κέντρο Υγείας, ιδιώτη γιατρό κλπ.)	Σύνολο πληθυσμού	7,2	4,4	17,7	20,4	46,5	51,7	28,2	23,5	0,4	0,0
	Φτωχός πληθυσμός	12,6	6,4	24,3	22,1	40,4	50,4	22,3	21,1	0,4	0,0
	Μη φτωχός πληθυσμός	5,8	3,8	16,0	19,9	48,1	52,0	29,8	24,2	0,3	0,0
Σχολείο (Δημοτικό ή Γυμνάσιο)	Σύνολο πληθυσμού	4,4	1,8	8,4	7,5	46,9	58,8	40,4	31,9	-	-
	Φτωχός πληθυσμός	8,5	2,4	10,3	12,9	46,9	56,7	34,3	28,0	-	-
	Μη φτωχός πληθυσμός	3,2	1,6	7,8	5,6	46,9	59,6	42,1	33,3	-	-

Πίνακας 8. Πρόθεση αλλαγής κατοικίας εντός του επομένου εξαμήνου: 2007⁽⁴⁾ και 2012
%

Πρόθεση αλλαγής κατοικίας	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Ναι , το νοικοκυριό θα αναγκαστεί να αλλάξει κατοικία	7,1	2,3	7,2	2,5	7,1	2,2
Ναι , το νοικοκυριό προγραμματίζει να αλλάξει κατοικία		11,5		11,1		11,6
Όχι, το νοικοκυριό δεν θα αλλάξει κατοικία	92,9	86,2	92,8	86,4	92,9	86,1

⁽⁴⁾ Το έτος 2007 δεν υπήρχε διαχωρισμός μεταξύ των δύο κατηγοριών αλλαγής κατοικίας

Πίνακας 9. Αλλαγή κατοικίας κατά την προηγούμενη πενταετία: 2007⁽⁵⁾ και 2012
%

Αλλαγή κατοικίας την τελευταία πενταετία	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Ναι	7,1	11,8	7,2	12,8	7,1	11,5
Όχι	92,9	88,2	92,8	87,2	92,9	88,5

⁽⁵⁾ Τα στοιχεία για το έτος 2007 αφορούν σε αλλαγή κατοικίας τα προηγούμενα δύο χρόνια

Πίνακας 10. Κύριοι λόγοι αλλαγής κατοικίας κατά την προηγούμενη πενταετία: 2007⁽⁶⁾ και 2012
%

Κύριοι λόγοι αλλαγής κατοικίας	Σύνολο		Φτωχός πληθυσμός		Μη φτωχός πληθυσμός	
	2007	2012	2007	2012	2007	2012
Οικογενειακοί λόγοι	24,7	23,6	21,6	18,1	25,6	25,2
Εργασιακοί λόγοι	14,8	9,9	16,6	5,9	14,4	11,1
Λόγοι που σχετίζονται με την κατοικία	38,4	19,5	33,2	30,2	39,8	16,2
Νομικοί λόγοι (έξωση/ κατάσχεση)	0,7	0,8	0,0	1,0	0,9	0,7
Δεν παρατάθηκε το συμβόλαιο με τον ιδιοκτήτη	3,9	2,7	3,7	1,6	3,9	3,1
Οικονομικοί λόγοι	6,9	21,8	11,8	29,6	5,6	19,4
Άλλοι λόγοι (λόγοι υγείας κλπ.)	10,6	21,7	13,1	13,6	9,9	24,2

⁽⁶⁾ Τα στοιχεία για το έτος 2007 αφορούν σε αλλαγή κατοικίας τα προηγούμενα δύο χρόνια

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το Ευρωπαϊκό Panel Νοικοκυριών (European Community Household Panel-ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών, σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
Νομικό πλαίσιο	<p>Η έρευνα διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου 1177/2003 σχετικά με τις Κοινοτικές στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC), ενώ το ερωτηματολόγιο Ad Hoc 2012 από τις διατάξεις του Κανονισμού 1157/2010, και διενεργήθηκε για το 2012 (έτος αναφοράς 2011) από την ΕΛΣΤΑΤ με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.</p>
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
Μονάδα έρευνας	<p>Όλα τα ερωτήματα απαντήθηκαν από τον υπεύθυνο του νοικοκυριού για όλα τα μέλη του νοικοκυριού.</p>
Κάλυψη	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p>Εξαιρούνται από την έρευνα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θα θεωρηθούν και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους. • Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό rotational integrated design, που επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων, ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε διασταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2001 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p> <ol style="list-style-type: none"> Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα. Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες αστικότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους:<ul style="list-style-type: none"> • ≥ 30.000 κατοίκους • 5.000 – 29.999 κατοίκους • 1.000 – 4.999 κατοίκους

- 0 – 999 κατοίκους.

Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες.

Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

Μέγεθος δείγματος Κατά το 2012, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 5.626 νοικοκυριών και σε 13.869 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 11.698 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,5.

Σταθμίσεις Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):

- α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,
- β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,
- γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο, ώστε:

- i. Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2001 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).
- ii. Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4 ή 5+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 1991 και 2001.

Ισοδύναμο εισόδημα Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία
- Το εισόδημα από περιουσία
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.

Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.

Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος, μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.

Κλίμακα ισοδυναμίας Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για τον δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2 \times 0,3=2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.

Κατάσταση πληθυσμού **Φτωχός πληθυσμός:** ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μικρότερο ή ίσο από το κατώφλι της φτώχειας.

Μη Φτωχός πληθυσμός: ο πληθυσμός που έχει εισόδημα μεγαλύτερο από το κατώφλι της φτώχειας.

Ορισμοί **Στενότητα χώρου στην κατοικία:** καταγράφηκε η άποψη του υπευθύνου του νοικοκυριού, ο οποίος, ωστόσο, έλαβε υπόψη του και τη γνώμη των υπόλοιπων μελών του νοικοκυριού, σε σχέση με τη στενότητα ή την ευρυχωρία της κατοικίας.

Επάρκεια σε ηλεκτρική και υδραυλική εγκατάσταση: «επαρκείς» θεωρήθηκαν οι εγκαταστάσεις που, κατά κανόνα, ικανοποιούν τις ανάγκες του νοικοκυριού, ενώ «ανεπαρκείς» θεωρήθηκαν οι εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε κακή κατάσταση, είναι επικίνδυνες ή είναι συχνά εκτός λειτουργίας.

Η ίδια απάντηση δόθηκε για τις περιπτώσεις που το νερό δεν είναι πόσιμο, υπάρχει χαμηλή πίεση νερού ή χαμηλή τάση ρεύματος, καθώς και για τις κατοικίες σε περιοχές που υπάρχει περιορισμένη παροχή νερού ή ηλεκτρικού ρεύματος.

Μικροπροβλήματα προσωρινά, π. χ. σε πρίζες ή βρύσες, δεν καθιστούν ανεπαρκή την εγκατάσταση.

Για εγκαταστάσεις ηλεκτρολογικές ή υδραυλικές που μόνιμα είναι εκτός λειτουργίας, καταχωρίστηκε η απάντηση «Η κατοικία μου δε διαθέτει εγκατάσταση».

Κατοικία με σταθερά συστήματα θέρμανσης: «σταθερό σύστημα θέρμανσης» θεωρείται η κεντρική θέρμανση.

«Κεντρική θέρμανση» θεωρείται το σύστημα που διαθέτει κάποια κατοικία (ή συγκρότημα κατοικιών) για τη θέρμανση όλων ή των περισσότερων δωματίων (διαμερισμάτων) αυτής, ανεξάρτητα από την πηγή ενέργειας που χρησιμοποιείται, π.χ. ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, πετρέλαιο κλπ.

Άλλου είδους σταθερό σύστημα θέρμανσης αποτελούν οι σόμπες με καπνοδόχο (μπουρί), τα τζάκια, τα air-condition κλπ. Δεν περιλαμβάνονται τα αερόθερμα, οι ηλεκτρικές θερμάστρες, τα ηλεκτρικά καλοριφέρ και, γενικά, όλα τα κινητά θερμαντικά σώματα.

Κατοικία επαρκώς ζεστή κατά τη διάρκεια του χειμώνα: για την απάντηση έχει ληφθεί υπόψη, τόσο το σύστημα θέρμανσης της κατοικίας όσο και η υπάρχουσα μόνωση. Η κατοικία μπορεί να είναι ζεστή, είτε γιατί διαθέτει επαρκή σταθερά ή και φορητά θερμαντικά σώματα είτε γιατί διαθέτει κάποια θερμαντικά σώματα, τα οποία σε συνδυασμό με την καλή μόνωση κρατούν την κατοικία επαρκώς ζεστή.

Κατοικία επαρκώς δροσερή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού: για την απάντηση έχει ληφθεί υπόψη, τόσο το ψυκτικό σύστημα της κατοικίας όσο και η υπάρχουσα μόνωση. Υπάρχει, όμως, περίπτωση μία κατοικία να είναι επαρκώς δροσερή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ακόμη και εάν δε διαθέτει ψυκτικά κλιματιστικά σώματα (air-condition), λόγω της καλής μόνωσης και της περιοχής όπου βρίσκεται.

Ικανοποίηση για την κατοικία: καταγράφηκε η αυθόρμητη απάντηση του ερωτώμενου. Για την απάντηση έχει ληφθεί υπόψη η γενική άποψη που έχει ο ερωτώμενος για την κατοικία, όσον αφορά στο ενοίκιο (εάν πρόκειται για ενοικιασμένη κατοικία), στη στενότητα/άνεση χώρου, στη γειτονιά, στην απόσταση από την εργασία κλπ.

Πρόσβαση σε υπηρεσίες: καταγράφηκε ο βαθμός δυσκολίας και, γενικότερα, η ικανοποίηση του ερωτώμενου από την πρόσβαση που έχει, από την κατοικία του, σε διάφορες υπηρεσίες, όπως παντοπωλείο, τράπεζες, μέσα μαζικής μεταφοράς, γιατρούς κλπ.

Αλλαγή κατοικίας – Κύριος λόγος αλλαγής κατοικίας: το ερώτημα αναφέρεται στα νοικοκυριά που άλλαξαν κατοικία κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων χρόνων και στον κύριο λόγο της αλλαγής αυτής.

Παραπομπές Περισσότερες πληροφορίες (πίνακες, γραφήματα, μεθοδολογία) σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών της Χώρας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, www.statistics.gr, στο σύνδεσμο «Στατιστικά Θέματα > Εισόδημα - Δαπάνες Νοικοκυριών».